

Καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος

Δρ. Ανδρέας Δημητρίου

Πρόεδρος Συνδέσμου Αρχαιολόγων

Αμέσως μετά την περίοδο της Βρετανικής κατοχής, μόλις δηλαδή η Κύπρος απέκτησε την ανεξαρτησία της, συνέπεσε να υπάρξει μια εντυπωσιακή ανάπτυξη του τουρισμού σε παγκόσμια κλίμακα. Αυτή η ανάπτυξη επηρέασε και την Κύπρο και είχε για το φυσικό περιβάλλον της δυσμενή αντίκτυπο, γιατί μας βρήκε απροετοίμαστους χωρίς την κατάλληλη νομοθεσία, που θα προστάτευε το φυσικό περιβάλλον και συνάμα θα το έκανε πιο ελκυστικό για τους ξένους.

Κατ' αυτό τον τρόπο υπέστη ανεπανόρθωτη ζημιά η μοναδική παραλία της Αμμοχώστου και ενώ πριν την εισβολή ακούγαμε ότι μετά από αυτό το πάθημα θα έμπαινε τελεία και παύλα σε τέτοιου είδους καταστροφές και πως θα είμαστε πολύ προσεκτικοί στο μέλλον, ήρθε η Τουρκική Εισβολή και κατοχή που είχε ως συνεπακόλουθο την ίδια και χειρότερη αταξία. Εξαιτίας της ανάγκης για δημιουργία εργασίας και της ακόμη πιεστικότερης ανάγκης για εισροή ξένου συναλλάγματος, άρχισε μια δειλή στην αρχή και φρενιτιώδης αργότερα, καταστροφική «ανάπτυξη» των παραλίων. Γίναμε λοιπόν μάρτυρες της ανέγερσης ενός τείχους από μπετόν στη θαλάσσια περιοχή της Λεμεσού, χειρότερο κι από αυτό της Αμμοχώστου. Αν όμως υπήρχε κάποια δικαιολογία γι' αυτή την καταστροφή αμέσως μετά την εισβολή, τέτοια δικαιολογία δεν υφίσταται σήμερα. Με πόνο λοιπόν ψυχής γινόμαστε μάρτυρες της ίδιας τακτικής και στη Λεμεσό και στην Πάφο και στη Λάρνακα και αλλού. Ευτυχώς που οι πατεράδες των Λαρνακέων προνόησαν και μας παράδωσαν την παραλία των Φοινικούδων, διαφορετικά αν εναπόκειτο στους σύγχρονους μας θα είχαν στήσει το τείχος από μπετόν μεταξύ του αγάλματος του Κίμωνα και των κυμάτων, όπως έκαναν δίπλα στη μαρίνα των ψαράδων.

Μέσα στον πυρετό της «ανάπτυξης» της Λεμεσού δόθηκαν βορά και οι τάφοι της Δυτικής νεκρόπολης της Αμαθούντας. Κοιμόντουσαν ήσυχοι οι πρόγονοί μας και ξαφνικά ανακαλύψαμε ότι μας ήταν εμπόδιο. Τους καθαρίσαμε λοιπόν στα γρήγορα, πακετάραμε τα αντικείμενα που τους συνόδευαν σ' ένα μουσείο, ισοπεδώσαμε τις κατοικίες της αιώνιας, όπως νόμιζαν, ανάπαυσης τους και στήσαμε πολυώροφες οικοδομές. Χρήμα ειν' αυτό, προγόνους θα σκεφτόμαστε; Από 300 και πλέον τάφους, ούτε στα δάκτυλα των δυο χεριών δεν αριθμούνται αυτοί που θεωρήθηκαν διατηρητέοι. Και αυτοί όμως βρίσκονται στις αυλές κάποιων ξενοδοχειακών διαμερισμάτων για να χρησιμεύουν ως τουριστική ατραξιόν.

Η μόνη περιοχή που έμεινε μέχρι σήμερα ανέπαφη είναι η χερσόνησος του Ακάμα. Όμως κι εδώ κάποιοι επιτήδριοι, γεμίζουν τα μυαλά των κατοίκων των χωριών της περιοχής ότι χρειάζονται λεωφόροι και πολυώροφα κτίρια για να θεωρηθεί ότι μπήκαν στην οδό της ανάπτυξης. Ως Σύνδεσμος Αρχαιολόγων πιστεύουμε πως δεν θα πρέπει να γίνει κάτι τέτοιο και πως υπάρχουν άλλοι τρόποι για να ωφεληθούν τα γύρω χωριά από το μοναδικό σε ομορφιά τοπίο του Ακάμα.

Εκείνο που ως Σύνδεσμος Αρχαιολόγων τονίζουμε ιδιαίτερα είναι η διατήρηση της αρμονίας που υπάρχει μεταξύ παλαιότερων κατασκευών και φυσικού περιβάλλοντος. Για παράδειγμα, οι κεραμιδένιες στέγες των σπιτιών στα ορεινά και ημιορεινά χωριά μας πρέπει να διατηρηθούν οπωσδήποτε. Τα μικρά ξωκλήσια δεν πρέπει να αφεθούν στη μοίρα τους οι δε τοιχογραφίες τους πρέπει να συντηρηθούν. Έχουμε μαρτυρίες ότι σε εκκλησιάκια του Ακάμα υπήρχαν τοιχογραφίες μέχρι το 1935 ή ακόμη το 1971 και σήμερα δεν υπάρχουν. Το ίδιο συμβαίνει και με άλλες εκκλησίες της περιοχής Πάφου, γι' αυτό και πρέπει να ληφθούν αμέσως μέτρα.

Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος δεν είναι μόνο προστασία αυτής τούτης της φύσης όπως και

των μνημείων του παλαιότερου πολιτισμού που είναι δεμένα μαζί κατά θαυμάσιο τρόπο. Καταστροφή του περιβάλλοντος είναι και το κτίσιμο κτιρίων που δεν συνάδουν με τα πέριξ. Πολύ περηφανευόμαστε τελευταίως γιατί 9 εκκλησίες του Τροόδους κηρύχθηκαν από την Ουνέσκο σε μνημεία παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Ήδη μερικές από αυτές αντιμετωπίζουν άμεσο κίνδυνο από την ανέγερση διαφόρων κέντρων σε μικρή απόσταση, ενώ άλλες κινδυνεύουν να βρεθούν στο μέσο οικοπεδοποιησιμων περιοχών με όλα τα συνεπακόλουθα.

Η Κύπρος με τους τόσους αιώνες ιστορίας κινδυνεύει να μείνει ένα απρόσωπο συνονθύλευμα κατοικιών. Αν έλειπαν μερικά κτίσματα, κυρίως της Φράγκικης περιόδου, οι πόλεις μας θα ήσαν τελείως άχρωμες, ύστερα από τη φόρα που πήραμε να κατεδαφίζουμε οτιδήποτε παλιό έστω κι αν έχει κάποιο ρυθμό και προσωπικότητα, και στη θέση τους να ανεγείρουμε πολυώροφες τετραγωνισμένες κατασκευές που ούτε στο πνεύμα της εποχής μας καλά καλά δεν είναι. Εξυπηρετούν απλές οργανικές ανάγκες χωρίς να μας εκφράζουν αισθητικά. Οι νεοκλασικές οικοδομές φεύγουν η μια μετά την άλλη κι εμείς παρακολουθούμε αδιάφοροι την καταστροφή.

Όλα όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω πιστεύουμε πως πρέπει να μας ευαισθητοποιήσουν περισσότερο για να παραδώσουμε στα παιδιά μας ένα περιβάλλον ανθρώπινο για καλύτερη ποιότητα ζωής. Η σωστή ανάπτυξη λαμβάνει υπόψη το περιβάλλον και προς αυτή την κατεύθυνση πρέπει να κινηθούμε αν δεν θέλουμε να μας μέμφονται οι επερχόμενες γενιές.

[Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση](#), [Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση](#), [Εντός των Τειχών \(Τεύχος 23\)](#), [Δεκαετία 1980-1989](#), [1987](#), [Λευκωσία](#), [Λευκωσία \(νότια\)](#), [Οικολογία](#)

From:

<https://movementsarchive.org/> - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο**
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:magazines:entostonteixon:no_23:enviroment

Last update: **2025/04/20 19:33**

